

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W STRZELINIE**

**ZAWODY
DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE
W POWIECIE STRZELIŃSKIM
W 2007 ROKU**

STRZELIN - KWIECIEŃ 2008

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	str. 3
2. Analiza bezrobocia według zawodów.....	str.5
2.1 Analiza napływu i struktura bezrobotnych według zawodów.....	str.5
2.2 Analiza napływu i struktura bezrobotnych według grup zawodów.....	str.12
3. Analiza ofert pracy według zawodów.....	str.14
3.1 Oferty pracy według zawodów.....	str.14
3.2 Oferty pracy według grup zawodów.....	str.18
4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	str.20
4.1 Zawody deficytowe w powiecie strzelińskim.....	str.21
4.2 Zawody nadwyżkowe w powiecie strzelińskim.....	str.23
4.3 Zawody zrównoważone.....	str.25
5. Wnioski.....	str. 26

1. WSTĘP:

Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy realizując zadania samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy opracowuje analizy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Monitoring stanowi analizę zjawiska bezrobocia notowanego w Powiatowym Urzędzie Pracy pod kątem: rodzaju zawodów, grup zawodów, ofert pracy, płci osób bezrobotnych, długości pozostawania bez pracy, liczby bezrobotnych absolwentów, struktury bezrobotnych absolwentów, kierunków kształcenia, przewidywanych przez pracodawców przyjęć i zwolnień pracowników. Celem powyższego jest wykazanie pewnych tendencji i zjawisk zachodzących na lokalnym rynku pracy.

Podstawowymi źródłami informacji do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są:

- 1) dane zgromadzone w powiatowym urzędzie pracy, dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) na podstawie:
 - Sprawozdania Egip.-01 (załączniki 2 i 3) będące elementem systemu statystyczno-sprawozdawczego z rynku pracy za 2007 r.
 - klasyfikacja zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania, którą określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r.
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji działalności (PKD)
 - raporty Departamentu Rynku Pracy
 - opracowania własne Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelinie.

Głównym celem jest ustalenie i stworzenie zawodów nadwyżkowych i deficytowych, które stanowią podstawowe narzędzie do skutecznego monitoringu.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwoli w szczególności na:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy,

- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w powiecie
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

2.1 Analiza napływu i struktura bezrobotnych według zawodów

Powiat strzelińskim zamieszkuje ok. 45 tys. osób. Jest to obszar o charakterze rolniczo-przemysłowy. Powiat tworzy 5 gmin: miejsko-wiejskie - Strzelin i Wiązów, oraz wiejskie – Borów, Kondratowice i Przeworno.

- miasto i gminę Strzelin zamieszkuje 22,1 tys. mieszkańców
- miasto i gminę Wiązów– 7,4 tys. mieszkańców
- gminę Przeworno– 5,5 tys. mieszkańców
- gminę Kondratowice – 4,7 tys. mieszkańców
- gminę Borów – 5,3 tys. mieszkańców

Na koniec grudnia 2007 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelinie zarejestrowanych było ogółem 2.851 osób, z tego 2.187 poprzednio pracujących i 664 osoby dotychczas niepracujące.

Ponadto:

- 1.976 osób to bezrobotni **zamieszkujący na wsi**, tj. 69 % , w tym 1.108 kobiet,
- 1.803 osoby to **długotrwale bezrobotni**, tj. 63%, w tym 1.109 kobiet,
- 477 osoby to **młodzież do 25 roku życia**, tj. 16,7%, w tym 275 kobiet,
- 728 osób to **bezrobotni powyżej 50 roku życia**, tj.25,5%, w tym 292 kobiety,
- 644 osób **bez kwalifikacji zawodowych** tj. 22,6%, w tym 413 kobiet,
- 105 osób **samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia** tj. 3,7%, w tym 99 kobiet,
- 140 osoby to **niepełnosprawni**, tj. 4,9% , w tym 62 kobiety.

Biorąc pod uwagę okres pozostawania bez pracy, to z liczby bezrobotnych ogółem:

- 1.377 osób czyli 48,3% pozostaje w rejestrach powyżej 12 miesięcy;
- 1.249 osób czyli 43,8% pozostaje w rejestrach 1-12 miesięcy;
- 225 osób czyli 7,9% pozostaje w rejestrach 1 miesiąc.

Wśród osób poprzednio pracujących (2.187osób):

- ❖ 445 osób pracowało w sektorze publicznym
- ❖ 1.706 osób pracowało w sektorze prywatnym.

Wg danych GUS stopa bezrobocia na koniec grudnia 2007 r. wynosiła :

- w kraju 11,4%
- w województwie dolnośląskim 11,8%
- w powiecie strzelińskim 19,0%.

<i>Okres sprawozdawczy</i>	<i>Liczba bezrobotnych</i>	<i>Stopa bezrobocia w %</i>
Grudzień 2000 r.	4.139	21,4
Grudzień 2001 r.	4.998	25,9
Grudzień 2002 r.	5.076	26,3
Grudzień 2003 r.	5.093	26,9
Grudzień 2004 r.	4.990	31,1
Grudzień 2005 r.	4.674	29,3
Grudzień 2006 r.	3.955	25,6
Grudzień 2007 r.	2.851	19,0

Źródło: opracowanie własne PUP

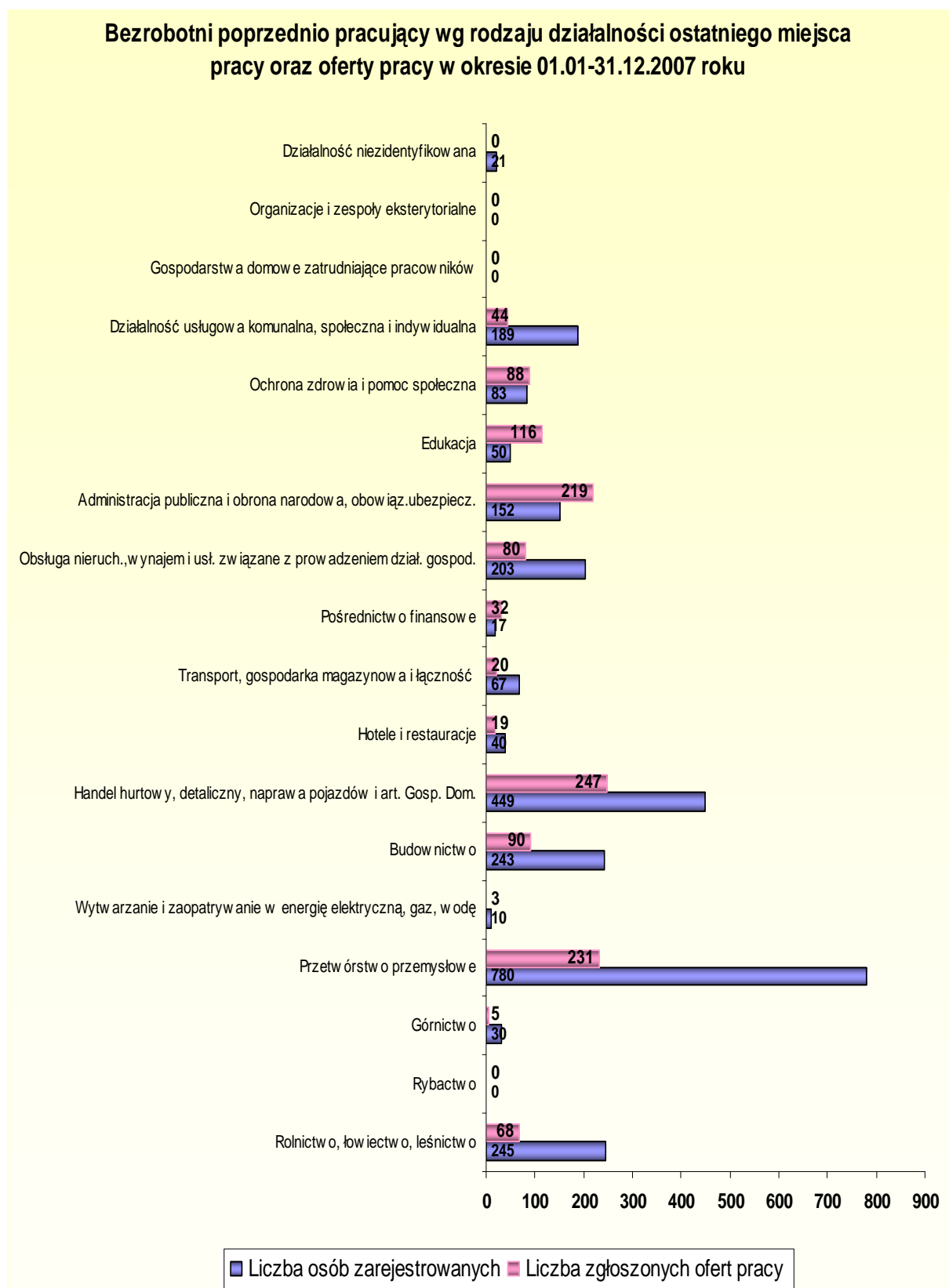
W ciągu 2007 roku w urzędzie zarejestrowało się 3.646 osób, z tego 2.579 to osoby poprzednio pracujące, a 1.067 osób dotychczas niepracujących.

Spośród rejestrujących się osób poprzednio pracujących: w sektorze usług pracowało – 59,1% tj. 1524 osoby, w sektorze przemysłu 31,5% tj. 810 osób, w sektorze rolnictwa – 9,4% tj. 245 osób.

Najwięcej osób, w podziale wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy – sekcji PKD, pracowało w przetwórstwie przemysłowym – 780 osób tj. 30% ; w handlu hurtowym i detalicznym, naprawa pojazdów i art. gospodarstwa domowego - 449 osób tj. 17,4%; w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie – 245 osób tj. 9,4% ; budownictwie – 243 osoby tj. 9,4%.

Więcej danych prezentuje wykres nr 1. Dla porównania przedstawiono ilość wpływających w 2007 roku ofert pracy w danym sektorze działalności.

Wykres nr 1

Źródło: opracowanie własne PUP na podstawie sprawozdania MGIP.-01 zał. Nr 2

W powiecie strzelińskim bezrobotni zarejestrowani w końcu grudnia 2007 roku sklasyfikowani byli w 442 zawodach i specjalnościach z 1770 jakie obejmuje Klasyfikacja Zawodów i Specjalności.

Zawód można zdefiniować jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami poprzez poszczególne osoby i wymagający odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki.

Dla potrzeb niniejszego opracowania zawód jest jedną z najważniejszych zmiennych umożliwiającą dokonanie analizy struktury i stopnia bezrobocia.

Jak wynika z danych Powiatowego Urzędu Pracy na dzień 31.12.2007 r. wśród zarejestrowanych na ten dzień bezrobotnych 2.495 osób posiadało zawód (specjalność). Liczba osób bezrobotnych nie posiadających zawodu tzw. „grupa bez zawodu” to 356 osoby, które stanowią najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych, tj. 12,5% z ogółu. Pozostałe 87,5% to bezrobotni posiadający zawód lub specjalność.

W Tabeli 1 przedstawiono bezrobotnych wg zawodów i specjalności wg stanu na dzień 31.12.2007 r. oraz napływ bezrobotnych w 2007 roku. Pokazanych jest 20 zawodów, w których zarejestrowanych jest największa liczba bezrobotnych oraz jaki jest napływ osób posiadających powyższe zawody i specjalności.

Pierwsze miejsce w rankingu wg stanu na dzień 31.12.2007 r. zajmują bezrobotni nie posiadający żadnego zawodu – 356 osób (12,5% bezrobotnych z ogółu), następnych 5 to:

- sprzedawca – 244 osoby (8,6% bezrobotnych z ogółu)
- asystent ekonomiczny – 145 osób (5 % bezrobotnych z ogół)
- murarz -112 osoby (3,9% bezrobotnych z ogółu)
- technik mechanik – 92 osoby (3,2 % bezrobotnych z ogółu)
- ślusarz – 90 osób (3,1% bezrobotnych z ogółu)

Tabela nr 1

BEZROBOTNI WG ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

LP.	NAZWA ZAWODU I SPECJALNOŚCI	LICZBA BEZROBOTNYCH WG STANU NA 31.12.2007	NAPŁYW BEZROBOTNYCH W OKRESIE OD 01.01.2007 do 31.12.2007		
			OGÓŁEM	W TYM	
				KOBIETY	ABSOLWENCI
1	2	3	4		5
1.	Bez zawodu	356	607	359	139
2.	Sprzedawca	244	256	232	13
3.	Asystent ekonomiczny	145	286	228	69
4.	Murarz	112	104	0	2
5.	Technik mechanik	92	150	1	14
6.	Ślusarz	90	105	2	0
7.	Krawiec	88	77	76	4
8.	Technik rolnik	67	83	48	10
9.	Mechanik samochodów osobowych	54	105	0	9
10.	Kucharz	50	53	50	3
11.	Mechanik- operator pojazdów i maszyn rolniczych	48	56	0	5
12.	Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	45	29	8	0
13.	Szwaczka	42	34	34	1
14.	Pozostali ogrodnicy warzyw, kwiatów i pokrewni	42	34	22	1
15.	Robotnik gospodarczy	39	42	16	3
16.	Pracownik biurowy	38	49	41	1
17.	Tokarz	35	41	1	0
18.	Piekarz	35	58	8	5
19.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	34	33	24	1
20.	Robotnik budowlany	28	31	0	0

Źródło: opracowanie własne PUP na podstawie sprawozdania MGIP.-01 zał. Nr 3

Łączna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w 19 zawodach i specjalnościach oraz osób bez zawodu na koniec grudnia 2007 roku (tab. 1) wyniosła 1.684 osoby, z ogółu 2.851. Wynika z tego, że z 442 zawodów (łącznie z osobami bez kwalifikacji) sklasyfikowanych na 31.12.2007 r. zaledwie w 20 zawodach tj. 4,5% z nich, skupia się aż 59% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Analogiczna sytuacja występuje w przypadku napływu bezrobotnych w okresie od 01.01.2007 r. do 31.12.2007 r. Największy napływ bezrobotnych w analizowanym okresie wystąpił w zawodach:

- bez zawodu - 607 osób
- asystent ekonomiczny – 286 osoby
- sprzedawca – 256 osoby
- technik mechanik – 150 osób
- mechanik samochodów osobowych – 105 osób
- ślusarz – 105 osób,

a więc w tych zawodach, w których zarejestrowano najwięcej bezrobotnych.

Przyglądając się wymienionym powyżej zawodom można zauważyć ponadto, że pomimo spadku bezrobocia w ostatnich trzech latach, w zawodach tych wciąż jest zarejestrowana bardzo duża liczba bezrobotnych. Zawody te od początku monitoringu tj. od 2005 r. znajdują się w czołówce rankingu. W zależności od okresu monitoringu zmieniają nieznacznie swoją pozycję w klasyfikacji. Sytuacja taka spowodowana jest w dużej mierze faktem dalszego kształcenia młodzieży powiatu strzelińskiego w tych zawodach. Niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy powoduje, że absolwenci już na starcie znajdują się w największej grupie bezrobotnych (tabela nr 1) jej opuszczenie będzie możliwe po przekwalifikowaniu lub podwyższeniu kwalifikacji.

Drugim czynnikiem jest bardzo duże na terenie powiatu bezrobocie długotrwałe tzn. pozostawanie osób bezrobotnych w rejestrach urzędu pracy ponad 12 miesięcy.

Sytuację tę obrazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2

**BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W PUP NA DZIEŃ 31.12.2007 r.
Z WYSZCZEGÓLNIENIEM DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH**

LP.	NAZWA ZAWODU I SPECJALNOŚCI	LICZBA BEZROBOTNYCH WG STANU NA 31.12.2007		
		Ogółem	Długotrwale bezrobotni	% (4:3)
1	2	3	4	5
1.	Bez zawodu	356	18	5,0
2.	Sprzedawca	244	125	51,2
3.	Asystent ekonomiczny	145	34	23,4
4.	Murarz	112	52	46,4
5.	Technik mechanik	92	30	33,0
6.	Ślusarz	90	31	34,0
7.	Krawiec	88	36	41,0
8.	Technik rolnik	67	22	3,0
9.	Mechanik samochodów osobowych	54	14	26,0
10.	Kucharz	50	24	48,0
11.	Mechanik- operator pojazdów i maszyn rolniczych	48	15	31,0
12.	Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	45	24	53,0
13.	Szwaczka	42	20	47,6
14.	Pozostali ogrodnicy producenci warzyw, kwiatów i pokrewni	42	14	33,0
15.	Robotnik gospodarczy	39	17	43,5
16.	Pracownik biurowy	38	12	31,6
17.	Tokarz	35	17	48,6
18.	Piekarz	35	4	11,4
19.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	34	22	64,7
20.	Robotnik placowy	33	18	54,5

Źródło: opracowanie własne PUP na podstawie sprawozdania MGIP-01 zał. Nr 3

Spośród zarejestrowanych na 31.12.2007 r. bezrobotnych w przedstawionych 20 zawodach, osoby zarejestrowane dłużej niż 12 miesięcy stanowią bardzo duży odsetek. W 4 z 20 zawodów liczba tych osób przekracza 50%. Tak niekorzystna sytuacja ma miejsce w takich zawodach jak: robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (64,7%), robotnik placowy (54,5%), pozostali rolnicy produkcji roślinnej (53,0%), sprzedawca (51,2%). Ponadto pomiędzy 40-50% znalazły się takie zawody jak: tokarz (48,6%), kucharz (48,0%), szwaczka (47,6%), murarz (46,4%) robotnik gospodarczy (43,5%), krawiec (41,0%). W porównaniu do stanu na koniec 2006 r. i I półrocza 2007 r. nie nastąpiły żadne diametralne zmiany. Generalnie w czołówce pojawiają się te same zawody, z ewentualną niewielką zmianą procentową. Powodem powyższego jest głównie fakt, iż są to w większości przypadków osoby, które ze względu na wiek nie potrafią się przekwalifikować oraz zwiększyć swojej aktywności zawodowej pozostając tym samym przez długi okres w rejestrach bezrobotnych. Ponadto osoby te mają często zbyt niskie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w stosunku do potrzeb rynku pracy. Dynamika zmian zachodzących na rynku pracy i zwiększające się wymagania pracodawców powodują, że bezrobotni posiadający niskie kwalifikacje oraz osoby „wypadające” na dłuższy czas.

2.2 Analiza napływu i struktura bezrobotnych według grup zawodów

Analizując bezrobotnych zarejestrowanych według grup zawodowych (tabela nr 3) można zauważyć, że ich struktura jest zbieżna z danymi dotyczącymi informacji na temat bezrobotnych zarejestrowanych wg zawodów i specjalności. Na pierwszym miejscu plasuje się grupa: „sprzedawcy i demonstratorzy”, w której na koniec grudnia 2007 r. zarejestrowanych było 245 osób bezrobotnych czyli 8,6 % z ogółu zarejestrowanych, następnie „pracownicy ds. finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani”, - 154 osób bezrobotnych tj. 5,4% z ogółu, dalej „murarze i pokrewni” - 116 osób bezrobotnych tj. 4,1% z ogółu, „technicy mechaniczni” - 96 osoby bezrobotne tj. 3,4% z ogółu, oraz „ślusarze i pokrewni” – 93 osoby tj. 3,3% z ogółu.

Tabela nr 3

STRUKTURA BEZROBOTNI WG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

LP	KOD ZAWODU	NAZWA GRUPY ZAWODU I SPECJALNOŚCI	LICZBA BEZROBOTN WG. STANU NA DZIEŃ 31.12.2007	NAPŁYW BEZROBOT. OD 01.01.2007 do 31.12.2007	% do ogółu bezrobotnych zarejestrowanych na dzień 31.12.2007
1	2	3	4	5	6
1.	5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	245	257	8,6
2.	3419	Pracownicy ds. finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	154	314	5,4
3.	7121	Murarze i pokrewni	116	108	4,1
4.	3115	Technicy mechanicy	96	156	3,4
5.	7222	Ślusarze i pokrewni	93	106	3,3
6.	7433	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	89	77	3,1
7.	7233	Mechanicy- monterzy maszyn i urządzeń	73	87	2,6
8.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	65	119	2,3
9.	7412	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	56	72	1,9
10.	5122	Kucharze	54	56	1,9
11.	7422	Stolarze i pokrewni	46	70	1,6
12.	9321	Robotnicy przy pracach pomocn.w przemyśle	40	42	1,4
13.	4191	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	40	51	1,4
14.	9141	Gospodarze budynków	39	42	1,4
15.	3415	Agenci ds. sprzedaży	29	59	1,0

Źródło: opracowanie własne PUP na podstawie sprawozdania MGIP.-01 zał. Nr 3

Jak można zauważyć grupy zawodów, w których zarejestrowana jest największa liczba bezrobotnych pokrywają się z wymienionymi w tabeli nr 1 zawodami i specjalnościami uwidaczniając problem.

3. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

3.1 Ofert pracy według zawodów

W 2007 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelinie zgłoszone zostały 1.262 oferty pracy. W tym samym okresie zarejestrowało się 3.646 osób bezrobotnych, z czego wynika, że średnio na 1 ofertę pracy przypadały 3 zarejestrowane osoby bezrobotne. Zgłaszane oferty pracy sklasyfikowano według 191 zawodów, spośród 522 zawodów według, których rejestrowano napływ bezrobotnych w 2007 roku. Oznacza to, że dla bezrobotnych zarejestrowanych w 36% zawodach i specjalnościach zgłoszone zostały wolne miejsca zatrudnienia. Pozostała grupa osób nie miała w analizowanym okresie żadnych szans na znalezienie pracy w powiecie strzelińskim.

W okresie od stycznia do grudnia 2007 roku zwiększyła się o 202 oferty w porównaniu do roku ubiegłego liczba zgłaszanych wolnych miejsc pracy więcej, tj. o 19%.

Wśród 1.262 złożonych ofert pracy:

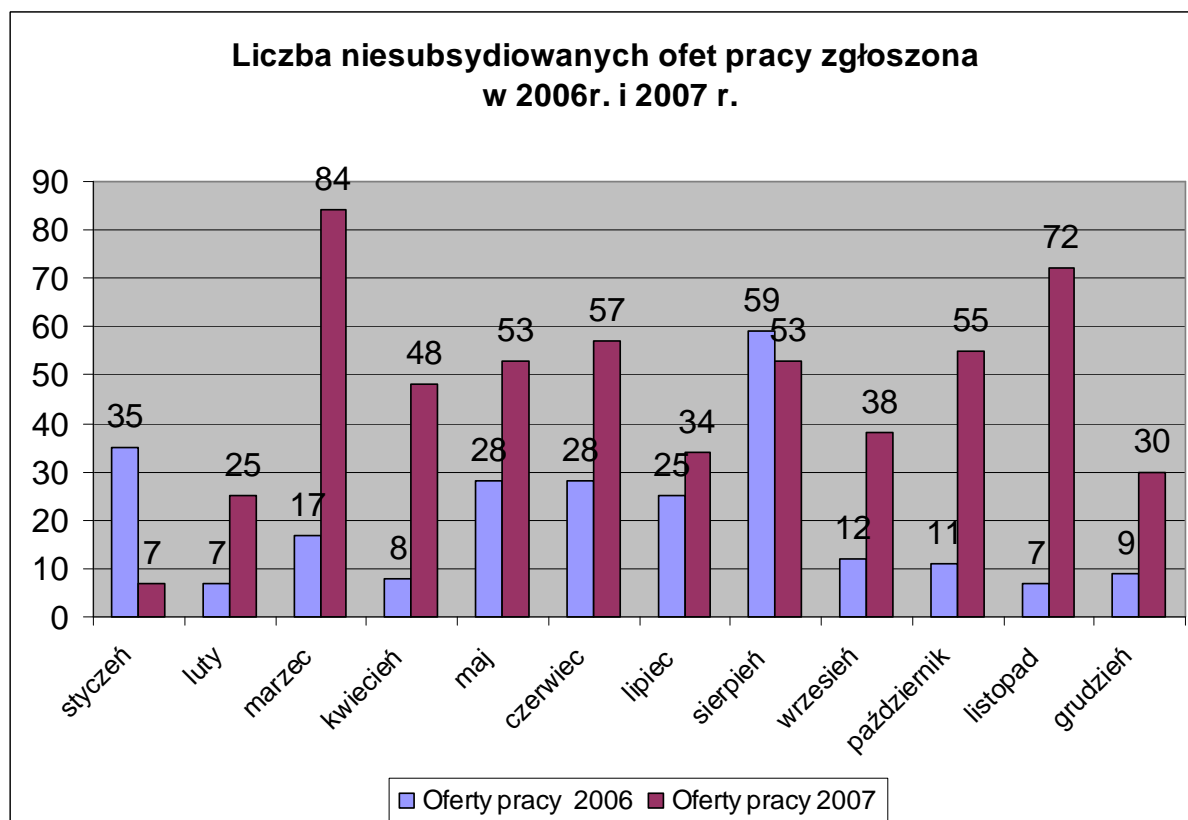
- ❖ 556 ofert to miejsca niesubsydiowane
- ❖ 706 ofert to miejsca subsydiowane – a wśród nich między innymi:
 - 280 na staż
 - 155 na przygotowanie zawodowe

Liczba złożonych ofert subsydiowanych analogicznie jak w latach poprzednich była również i w roku 2007 większa od liczby ofert niesubsydiowanych. Można jednak zauważyć, że proporcje te z roku na rok ulegają poprawie na korzyść miejsc niesubsydiowanych. W roku 2005 oferty subsydiowane stanowiły 74%, w roku 2006 – 76%, a w roku 2007 – 56%

Wzrost liczby ofert niesubsydiowanych stanowi bardzo korzystną tendencję. Duży wpływ ma tutaj niewielka odległość od Wrocławia, wciąż rozwijający się rynek pracy. Budowa w Oławie, we Wrocławiu i okolicach wielu nowych fabryk (Biskupice Podgórne w gminie Kobierzyce) spowodowało, że przedstawiciele zagranicznych firm poszukują pracowników z terenu powiatu strzelińskiego. W 2007 wiele firm zgłosiło się do urzędu w celu zorganizowania giełd pracy tzn. spotkań przedstawicieli pracodawców z bezrobotnymi w celu przedstawienia warunków i zasad zatrudnienia. Były to takie firmy jak: LG Chem, LG Innotek, LG. Philips LCD, Heessung Electronics, Dongseo Display Poland Sp. z o.o. , Toshiba, oraz zakłady powstałe w okolicy Oławy i Jelcza-Laskowic takie jak: Autoliv, Elektrolux, oraz inne.

Porównanie napływu ofert niesubsydiowanych w 2007 r. w porównaniu do 2006 r. przedstawia wykres nr 2.

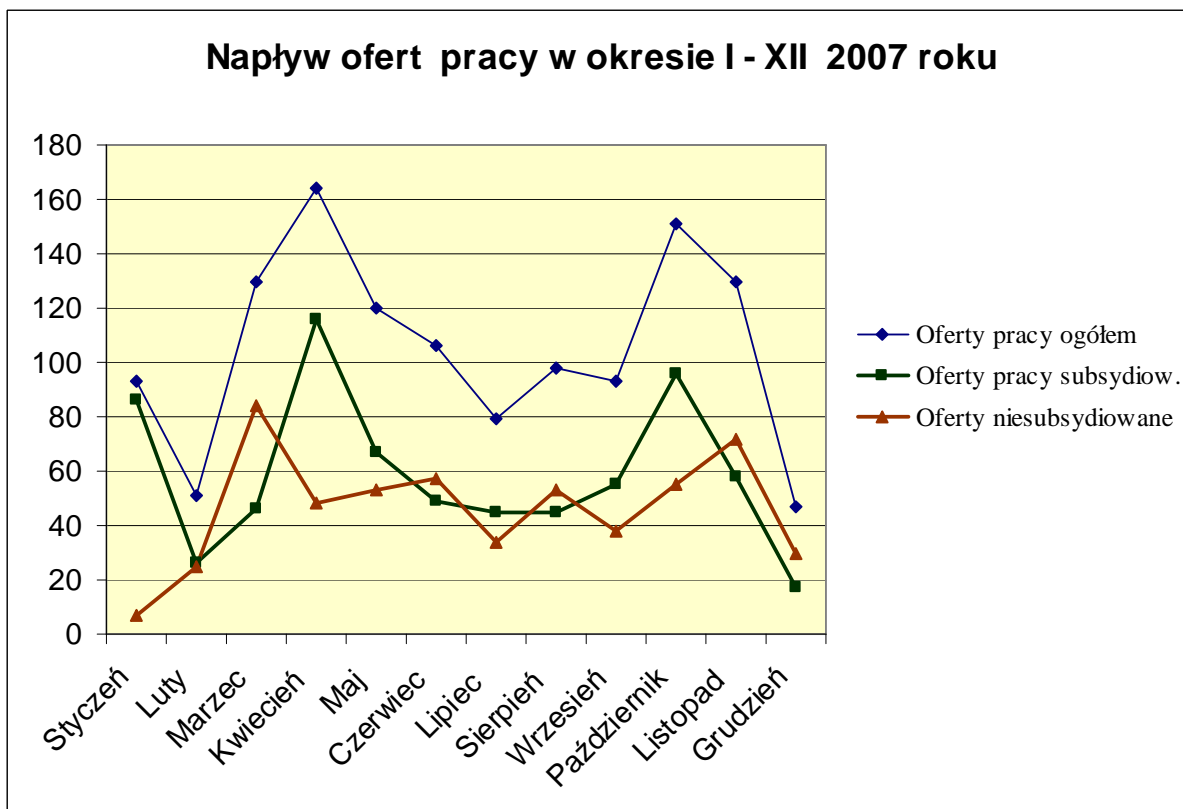
Wykres nr 2

Źródło: opracowanie własne PUP na podstawie sprawozdania MGIP.-01 za m-ce I-XII

Wykres nr 3 przedstawia napływ ofert pracy w poszczególnych miesiącach 2007 r. z podziałem na oferty pracy subsydiowanej i niesubsydiowane. Analiza wpływu ofert niesubsydiowanych daje wyraźniejszy obraz podaży ofert i popytu na pracę w powiecie strzelińskim w 2007 r.

Wykres nr 3

Źródło: opracowanie własne PUP na podstawie sprawozdania MGIP-01 za m-ce I-XII

Dokonując analizy liczby zgłaszanych ofert pracy w poszczególnych miesiącach 2007 roku zauważamy tendencję wzrostu liczby ofert w niektórych miesiącach. Miesiące marzec to początek sezonu budowlanego a maj i czerwiec prac polowych. Natomiast październik i listopad to ponownie sezon prac polowych i prac zbioru i przetwórstwa buraków cukrowych.

Najwięcej ofert pracy bo aż 181 czyli 14,3% wszystkich zgłoszonych przypadło na stanowisko pracownika biurowego. W drugiej kolejności 128 ofert (10,1%) na sprzedawcę, następnie 61 ofert (4,8%) na pracownika gospodarczego, 52 oferty (4,10%) na magazyniera -44 oferty, kontrolera jakości wyrobów – artykułów przemysłowych – 40 ofert.

Ranking 15-stu kolejnych zawodów z największą liczbą zgłoszonych ofert zawiera tabela nr 4.

Tabela nr 4**OFERTY PRACY WG ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI**

LP.	NAZWA I KOD ZAWODU	Liczba ofert pracy zgłoszona w 2007 r.	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 31.12.2007 r.	Liczba ofert pracy przypadająca na 1 bezrobotnego
1	2	3	4	5
1.	Pracownik biurowy 419101	181	38	4
2.	Sprzedawca 522107	128	244	0,5
3.	Robotnik gospodarczy 914103	61	39	1,5
4.	Pracownik administracji 343101	52	20	2,5
5.	Magazynier 413103	44	23	2
6.	Kontroler jakości wyrobów – art. przemysłowe 315206	40	2	20
7.	Robotnik placowy 916201	31	33	1
8.	Pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni 921190	30	4	7,5
9.	Robotnik budowlany 931301	21	28	0,5
10.	Stolarz 742204	20	28	0,5
11.	Kasjer handlowy 421102	19	4	4,5
12.	Kierowca samochodu ciężarowego 832302	18	11	1,5
13.	Opiekunka dziecięca 513102	14	7	2
14.	Brukarz 712401	12	3	4
15.	Przedstawiciel handlowy 341503	12	0	12

Źródło: opracowanie własne PUP na podstawie sprawozdania MGiP.-01 zał. Nr 3

Przyglądając się danym dotyczącym liczby zgłoszonych ofert pracy do liczby osób zarejestrowanych na koniec grudnia 2007 r. w analizowanych zawodach można zaobserwować, że najwięcej ofert tj. 20 przypadło na 1 zarejestrowaną osobę bezrobotną w zawodzie kontroler jakości wyrobów – art. przemysłowe, 12 ofert w zawodzie przedstawiciel handlowy, 7,5 oferty w zawodzie pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni, 4,5 oferty w zawodzie kasjer handlowy, 4 oferty w zawodzie pracownik biurowy oraz brukarz. Najmniej ofert w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych zgłoszono na stanowiska: robotnik gospodarczy, kierowca samochodu ciężarowego – 1,5 oferty, robotnik placowy – 1 oferta, sprzedawca, robotnik budowlany, stolarz – 0,5 oferty, czyli w tych zawodach, w których zarejestrowana jest duża liczba bezrobotnych.

Dokonując analizy powyższych danych należy uwzględnić specyfikę lokalnego rynku pracy oraz wpływ środków Funduszu Pracy. Oferty w zawodzie robotnik gospodarczy i robotnik placowy to miejsca pracy związane ze skierowaniem bezrobotnych do prac społecznie użytecznych wykonywanych na terenie gmin. Oferty pracy na pracownika biurowego oraz pracownika administracji to przede wszystkim oferty jednostek administracyjnych oraz innych pracodawców do odbycia przez bezrobotnych stażu lub przygotowania zawodowego. W przeważającej większości są to oferty skierowane do absolwentów szkół czyli osób bez kwalifikacji i zawodu. Należy więc zauważyć, że zgłoszenie takiej oferty nie zawsze stanowi faktyczne zapotrzebowanie pracodawców na pracowników, co powoduje zniekształcenie obrazu podaży ofert pracy

Nieco inaczej przedstawia się sytuacja w branży handlowej. Jej rozwój, powstawanie coraz większej liczby supermarketów i małych sklepów na terenie powiatu oddziałuje dużą podażą ofert w zawodzie sprzedawca. Podobna sytuacja występuje w branży budowlanej, która od dwóch lat przeżywa rozwój, co uwidacznia się w zwiększonej ilości ofert pracy z tej branży. Oferty pracy na stanowisko rolnika upraw polowych to natomiast propozycje prac sezonowych przy zbiorze upraw polowych. Powiat strzeliński jako teren rolniczy posiada bowiem bardzo dużą i zróżnicowaną powierzchnie gruntów rolnych co umożliwia uprawę np. cebuli, cykorii, szparagów, ogórków, ziemniaków, buraków cukrowych, kukurydzy, rzepaku.

3.2 Ofert pracy według grup zawodów

Po analizie zgłoszonych ofert pracy oraz zarejestrowanej w danym zawodzie liczbie osób bezrobotnych można dokonać przeliczeń pokazujących jakie są szanse uzyskania oferty pracy w powiecie strzelińskim. Dane te są wyliczone i przedstawione w raportach Departamentu Rynku Pracy (raport T-II/P-11) i zawierają analizę 234 grup zawodów.

Poniżej przedstawiony jest ranking 15 zawodów wg grup zgłoszonych w ofertach ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy, uszeregowany od najwyższego do najniższego wskaźnika:

Nazwa i kod grupy zawodu	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
1. Szklarze i pokrewni (7135)	- MAX
2. Operatorzy urządzeń odlewniczych, walcowniczych i pokrewni (8122)	- 5,0000
3. Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej (3461)	- 2,6666
4. Nauczyciele przedszkoli (2332)	- 2,6664
5. Tynkarze i pokrewni (7133)	- 1,1333
6. Pośrednicy ubezpieczeniowi (3412)	- 1,0000
7. Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy (3311)	- 1,0000
8. Inspektorzy bezpieczeństwa pracy, kontrolerzy jakości wyrobów i pokrewni (3152)	- 0,9524
9. Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych (8232)	- 0,8666
10. kierowcy samochodów osobowych (8321)	- 0,8332
11. Strażacy (5151)	- 0,6664
12. Kierownicy małych przedsiębiorstw w przemyśle przetwórczym (1312)	- 0,6664
13. Nauczyciele szkół specjalnych (2341)	- 0,6664
14. Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (2321)	- 0,5595
15. Literaci, dziennikarze i pokrewni (2451)	- 0,5000

Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k wyliczony został wg wzoru:

$$\text{Wskaźnik } W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k}$$

gdzie:

\overline{PO}_I^k - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w 2006 r. będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy,

\overline{PB}_I^k - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w 2006 r.

Tylko w pierwszej grupie zawodowej tj. „szklarze i pokrewni” występuje MAX wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy co oznacza, że każda rejestrująca się osoba z tej grupy zawodowej ma bardzo duże szanse na ponowne podjęcie zatrudnienia ze względu na możliwość zaoferowania każdej z nich oferty pracy. Przy kolejnych zawodach szanse są nieco niższe, ale oferty są dostępne.

Według raportu (T-II/P-11) szanse na uzyskanie oferty pracy z 234 grup zawodów mają bezrobotni rejestrujący się w 132 grupach zawodów. Natomiast w przypadku osób rejestrujących się w 102 grupach zawodów szanse na uzyskanie oferty pracy są równe 0,0000. Do grup takich można zaliczyć m.in. spawacze i pokrewni, artyści plastycy, położne, chemicy, biolodzy, ekonomiści, ogrodnicy sadownicy i pokrewni, technicy elektrycy, technicy mechanicy, lekarze, dietetycy i żywieniowcy i wiele innych.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Kluczowym zadaniem tej analizy jest identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. Zostanie ona dokonana w oparciu o przyjęty wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\overline{O}_I^k}{\overline{B}_I^k}$$

Gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Zawód deficytowy to zawód, w którym liczba bezrobotnych i poszukujących pracy nie zaspakaja potrzeb pracodawców, tzn. występuje przewaga ofert pracy nad możliwością zatrudnienia pracownika z odpowiednimi kwalifikacjami.

Zawód nadwyżkowy to zawód, w którym liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz poszukujących pracy jest wyższa niż zgłaszane zapotrzebowanie przez pracodawców w postaci proponowanych ofert pracy.

4.1 Zawody deficytowe w powiecie strzelińskim

W odniesieniu do danych statystycznych, jakimi dysponuje Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie oraz uwzględniając liczbę i rodzaj ofert pracy kierowanych przez pracodawców do osób bezrobotnych, należy stwierdzić, iż spośród 522 zawodów, w których zarejestrowani byli bezrobotni w 2007 roku w powiecie strzelińskim było 118 zawodów deficytowych. W tylu bowiem zawodach występował ujemny bilans pomiędzy średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych a średnią miesięczną liczbą zgłoszonych ofert prac a wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) wynosił $W_{n,I}^k > 1,1$. W roku 2007 liczba zawodów o podanym wskaźniku wyniosła **24** i należą tutaj takie zawody jak:

Ranking zawodów deficytowych

1. Kontroler jakości wyrobów – art. przemysłowe	$W_{n,I}^k = 20$
2. Nauczyciel języka obcego	$W_{n,I}^k = 16$
3. Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	$W_{n,I}^k = 13$
4. Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	$W_{n,I}^k = 10$
5. Nauczyciel przedszkola	$W_{n,I}^k = 8$
6. Sekretarka medyczna	$W_{n,I}^k = 7$
7. Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	$W_{n,I}^k = 5$
8. Kierowca ciągnika siodłowego	$W_{n,I}^k = 4$
9. Przedstawiciel handlowy	$W_{n,I}^k = 4$
10. Nauczyciel nauczania początkowego	$W_{n,I}^k = 4$
11. Kasjer handlowy	$W_{n,I}^k = 3,8000$
12. Pracownik biurowy	$W_{n,I}^k = 3,6930$
13. Sekretarka	$W_{n,I}^k = 3,2500$
14. Operator koparek i zwalówarek	$W_{n,I}^k = 3$
15. Pakowacz	$W_{n,I}^k = 2,6667$
16. Kierowca samochodu osobowego	$W_{n,I}^k = 2,5000$

17. Brukarz	$W_{n,I}^k = 2,4000$
18. Księgowy	$W_{n,I}^k = 2,3333$
19. bufetowy (barman)	$W_{n,I}^k = 1,6667$
20. pracownik socjalny	$W_{n,I}^k = 1,5000$
21. robotnik gospodarczy	$W_{n,I}^k = 1,4524$
22. robotnik placowy	$W_{n,I}^k = 1,4091$
23. kierowca samochodu ciężarowego	$W_{n,I}^k = 1,3846$
24. magazynier	$W_{n,I}^k = 1,2941$

Ponadto wśród zawodów deficytowych znajdują się również takie, w których pojawiła się przynajmniej jedna oferta pracy na miesiąc i równocześnie nie ma osób zarejestrowanych w tych zawodach o wymaganych przez pracodawcę kwalifikacjach (wskaźnik intensywności wynosi MAX). Sytuacja taka w 2007 roku wystąpiła w przypadku 83 zawodów.

Zawody o **MAX** wskaźniku intensywności deficytu to m. in.:

- tynkarz - 17 ofert
- operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej – 10 ofert
- nauczyciel wychowania fizycznego – 5 ofert
- opiekunka środowiskowa – 4 oferty
- kierowca autobusu – 4 oferty
- bibliotekarz – 4 oferty
- monter żaluzji – 3 oferty
- operator wprowadzania danych – 3 oferty
- nauczyciel techniki – 3 oferty
- nauczyciel przedmiotów zawodowych i technicznych – 3 oferty
- asystent bankowości – 3 oferty
- nauczyciel wychowania do życia w rodzinie – 3 oferty
- fakturzystka – 2 oferty
- agent ubezpieczeniowy – 2 oferty
- nauczyciel matematyki – 2 oferty

4.2 Zawody nadwyżkowe w powiecie strzelińskim

Wśród zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelinie bezrobotnych dominują zawody zaliczane do nadwyżkowych. W 2007 r. zanotowano 389 zawodów nadwyżkowych tzn. takich, których liczba zarejestrowanych bezrobotnych jest wyższa od liczby ofert pracy, a wskaźnik $W_{n,I}^k < 0,9$. Największa dysproporcja pomiędzy wymienionymi zmiennymi występuje w kategorii – bez zawodu. W analizowanym okresie zarejestrowały się 356 osoby bezrobotne bez kwalifikacji i zawodu, natomiast nie wpłynęła żadna oferta – nadwyżka wyniosła więc 356.

Ranking 30 zawodów nadwyżkowych, których wskaźnik $W_{n,I}^k < 0,9$:

- 1) Laborant chemiczny $W_{n,I}^k = 0,8000$
- 2) Dziennikarz $W_{n,I}^k = 0,6667$
- 3) Animator kultury $W_{n,I}^k = 0,6667$
- 4) Ogrodnik terenów zieleni $W_{n,I}^k = 0,6667$
- 5) Robotnik leśny $W_{n,I}^k = 0,6667$
- 6) Specjalista ds. marketingu i handlu $W_{n,I}^k = 0,6000$
- 7) Kasjer w przedsiębiorstwie $W_{n,I}^k = 0,5000$
- 8) Farmaceuta – farmacja apteczna $W_{n,I}^k = 0,5000$
- 9) Nauczyciel religii w szkole podstawowej $W_{n,I}^k = 0,5000$
- 10) Sprzedawca $W_{n,I}^k = 0,5000$
- 11) Fizjoterapeuta $W_{n,I}^k = 0,3333$
- 12) Pielęgniarka $W_{n,I}^k = 0,3333$
- 13) Kucharz małej gastronomii $W_{n,I}^k = 0,3333$
- 14) Lakiernik samochodowy $W_{n,I}^k = 0,3333$
- 15) Kelner $W_{n,I}^k = 0,2857$
- 16) Opiekunka domowa $W_{n,I}^k = 0,2727$
- 17) Fryzjer $W_{n,I}^k = 0,2381$

- 18) Technik informatyk $W_{n,I}^k = 0,2308$
- 19) Handlowiec $W_{n,I}^k = 0,2143$
- 20) Pomoc kuchenna $W_{n,I}^k = 0,2000$
- 21) Kucharz $W_{n,I}^k = 0,1132$
- 22) Kierowca ciągnika rolniczego $W_{n,I}^k = 0,1200$
- 23) Technik hodowca zwierząt $W_{n,I}^k = 0,1111$
- 24) Betoniarz zbrojarz $W_{n,I}^k = 0,1111$
- 25) Elektromonter instalacji elektrycznych $W_{n,I}^k = 0,1000$
- 26) Malarz budowlany $W_{n,I}^k = 0,0833$
- 27) Pedagog $W_{n,I}^k = 0,0625$
- 28) Krawiec $W_{n,I}^k = 0,0390$
- 29) Ślusarz $W_{n,I}^k = 0,0381$
- 30) Mechanik samochodów osobowych $W_{n,I}^k = 0,0381$

Poniższy wykaz przedstawia zawody nadwyżkowe w porównaniu z liczbą zgłoszonych ofert pracy :

- Sprzedawca- bezrobotnych 244, ofert 52	- nadwyżka 192
- Murarz – bezrobotnych 112, ofert 8	- nadwyżka 104
- Ślusarz – bezrobotnych 90, ofert 2	- nadwyżka 88
- Mechanik samochodów osobowych 54, ofert 4	- nadwyżka 50
- Kucharz – bezrobotnych 50, ofert 4	- nadwyżka 46
- Robotnik gospodarczy – bezrobotnych 39, ofert 10	- nadwyżka 29
- Piekarz – bezrobotnych 35, ofert 9	- nadwyżka 26
- Robotnik placowy – bezrobotnych 33, ofert 11	- nadwyżka 22
- Handlowiec – bezrobotnych 29, ofert 10	- nadwyżka 19
- Robotnik budowlany – bezrobotnych 28, ofert 5	- nadwyżka 23
- Kierowca ciągnika rolniczego - bezrobotnych 24, ofert 2	- nadwyżka 22
- Fryzjer – bezrobotnych 21, ofert 1	- nadwyżka 20
- Kelner – bezrobotnych 21, ofert 4	- nadwyżka 17

Wśród zawodów nadwyżkowych są również takie, na które pracodawcy nie złożyli żadnej oferty zatrudnienia, a baza danych Powiatowego Urzędu Pracy zawiera dużą liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w tych zawodach. Są to:

- asystent ekonomiczny	– 145 zarejestrowanych bezrobotnych
- technik mechanik	– 92 zarejestrowanych bezrobotnych
- krawiec	– 88 zarejestrowanych bezrobotnych
- technik rolnik	– 67 zarejestrowanych bezrobotnych
- mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych	– 48 zarejestrowanych bezrobotnych
- pozostali rolnicy produkcji roślinnej	– 45 zarejestrowanych bezrobotnych
- szwaczka	– 42 zarejestrowanych bezrobotnych
- tokarz	– 35 zarejestrowanych bezrobotnych
- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	– 34 zarejestrowanych bezrobotnych
- rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej	– 29 zarejestrowanych bezrobotnych

Bezrobotni zarejestrowani w w/w zawodach nie mieli szansy na podjęcie zatrudnienia w 2007 r. na terenie powiatu strzelińskiego.

4.3 Zawody zrównoważone

Oprócz zawodów zaliczanych do deficytowych i nadwyżkowych występują jeszcze zawody zrównoważone czyli takie, w których rejestrujących się bezrobotnych równoważy się z ilością napływających ofert pracy (wskaźnik $0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$). W 2007 roku zanotowano 15 takich zawodów, do których należą: nauczyciel fizyki i astronomii, nauczyciel religii, pozostali nauczyciele szkół podstawowych, specjalista ds. finansów, specjalista ds. rachunkowości, technik inżynierii środowiska i melioracji, spedytor, pracownik punktu skupu, pracownik ds. osobowych, kasjer biletowy, recepcjonista, glazurnik, krojczy, konserwator części, monter wyrobów z tworzyw sztucznych. w szkole podstawowej, pracownik punktu skupu.

7. WNIOSKI

Dokonana analiza napływu bezrobotnych, sporządzonych wykazów i rankingów zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz ofert pracy według zawodów powiatu strzelińskiego umożliwia przedstawienie kilku wniosków:

1. Rynek pracy w powiecie strzelińskim charakteryzuje się brakiem równowagi pomiędzy popytem na pracę w danym zawodzie a jego podażą, co jest widoczne w znacznej przewadze zawodów nadwyżkowych nad deficytowymi.
2. Zawody nadwyżkowe obejmują swoim zakresem dużą liczbę zawodów sklasyfikowaną aż w 88% zawodów rejestrowanych na terenie powiatu strzelińskiego w 2007 roku (tj. spośród 442) i jest to wzrost w porównaniu do I półrocza 2007 r.
3. Istotne znaczenie dla rynku pracy w powiecie mają zmiany zachodzące w 191 zawodach, w których zgłoszono oferty pracy, co w zestawieniu z 1770 zawodami objętymi Klasyfikacją Zawodów i Specjalności powoduje, że struktura bezrobotnych wg zawodów jest bardzo mało zróżnicowana.
4. Duża liczba bezrobotnych w niektórych zawodach nadwyżkowych zbiega się z liczną grupą absolwentów kształcących się w tych samych zawodach w szkołach średnich i zawodowych (technik mechanik, technik rolnik, asystent ekonomiczny, bez zawodu – absolwenci liceów), co jest spowodowane niedostosowaniem kierunków kształcenia do wymagań rynku pracy.
5. Dużą grupą wśród bezrobotnych są osoby nie posiadające żadnego zawodu, dla których nie napływają oferty pracy, co z kolei bez pomocy urzędu może generować i utrzymywać długotrwałe bezrobocie.
6. Zawody deficytowe stanowią większą niż w roku ubiegłym grupę zawodów. Jest to 22,6% wszystkich zawodów sklasyfikowanych wg napływu ofert i bezrobotnych, co w porównaniu do 2006 roku stanowi wzrost o 4,1%. Spośród 118 zawodów deficytowych max wskaźnik deficytu posiadały 83 zawody tj. 70%. Oznacza to brak osób bezrobotnych o kwalifikacjach pożądanym przez pracodawcę.
7. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych mała grupa posiada zawód zaliczany do zawodów zrównoważonych. Jest to 2,8% zawodów co wyraźnie podkreśla i uwidacznia złożony problem bezrobocia.
8. Statystyki rynku pracy wskazują poza tym, iż duży procent zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby posiadające zawód bądź kwalifikacje zawodowe, lecz nie znajdują zatrudnienia z powodu braku doświadczenia zawodowego, aktualnej wiedzy w danej branży lub przedawnienia uprawnień do wykonywania zawodu (robotnik budowlany, stolarz, ślusarz, mechanik samochodowy, szwaczka).

9. Liczba i rodzaj zgłaszanych w urzędzie pracy oferty na wolne miejsce zatrudnienia nie odzwierciedlają w pełni faktycznego zapotrzebowania pracodawców na pracowników. Obraz ten zniekształcany jest ofertami pracy zgłaszanymi na staż i przygotowanie zawodowe. Dotyczy to przede wszystkim takich zawodów jak: pracownik biurowy, asystent ekonomiczny, sprzedawca.
10. Nastąpiła widoczna poprawa w proporcjach pomiędzy liczbą zgłaszanych ofert subsydiowanych i niesubsydiowanych. Dwukrotne zwiększenie ofert niesubsydiowanych wskazuje na zwiększenie podaży pracy i poprawę sytuacji pracodawców. Do poprawy tej przyczynił się rozwój wielu fabryk w niedalekich Biskupicach Podgórnym oraz Oławie i Jelczu- Laskowicach.

Sporządziła: Edyta Grochalska, Iwona Engel